

Oslo, 07.12.2017

Redd Barnas innspill vedrørende evalueringsrapport om land-for-land-rapportering regelverket

De siste årene har lekkasjer som Panama- og Paradispapirene vist oss det enorme omfanget av skatteparadisenes virksomhet. En global industri av hemmelighold bistår politikere, selskaper og kriminelle i å frarøve fellesskapet enorme verdier gjennom korrupsjon, hvitvasking, skatteunndragelser og økonomisk kriminalitet. Den anerkjente økonomen Gabriel Zucman hevder det er grunn til å anta at minst 8 % av verdens verdier befinner seg i skatteparadis, og at vi står overfor en global skattekrise.¹

Konservative beregninger viser at utviklingsland tappes for om lag 1600 milliarder kroner årlig som en følge av multinasjonale selskapers skattesnusk.² Dette er enorme summer som kunne ha finansiert sårt tiltrengte helse- og utdanningsbudsjetter. Det er også beregnet at 30 prosent av all finansformue i Afrika er gjemt i skatteparadis. Dette koster afrikanske land 14 milliarder dollar i året i tapte skatteinntekter, nok penger til å betale for helsetjenester som kunne reddet livene til fire millioner barn og ansette nok lærere til å gi alle afrikanske barn skolegang.³

Skal vi ha noe håp om å komme i mål med FNs bærekraftsmål innen 2030 må den ulovlige kapitalflukten stanses og landenes skatteinntekter økes.

Kravet om at flernasjonale selskaper må rapportere land-for-land er en av de mest virkningsfulle tiltakene for hvordan redusere ulovlig kapitalflukt. At Norge innførte åpen land-for-land rapportering for utvinningsselskaper i 2014 var derfor et stort og viktig skritt på veien. Men, det har kommet tydelig fram at denne forskriften ikke har virket etter hensikten, noe Stortinget også har gjort regjeringen oppmerksom på ved å fremme anmodningsvedtak nr. 792 (2014-2015) hvor regjeringen blir bedt om å innrette land-for-land rapporteringen slik at denne kan «synliggjøre uønsket skattetilpasning» hos selskaper.

Redd Barna tilslutter seg Tax Justice Network Norge og PWYP Norges høringsinnspill og oppfordrer om at: 1) LLR-regelverket harmoniseres, ikke deles opp; 2) LLR utvides til alle sektorer; og 3) Forskriften fjerner det eksisterende «skatteparadissmutthullet». Vi viser samtidig til de nevnte organisasjonenes grundige gjennomgang av utfordringene knyttet til evalueringsinstansens manglende uavhengighet.

Land for land regelverket må harmoniseres, ikke splittes

Deloitte's evaluering viser tydelig at det er vanskelig å få oversikt over hvem de rapporteringspliktige selskapene er og at de rapporterer på ulik måte. Forvirring rundt regelverket finnes både hos selskapene og brukerne. Dette svekker utvilsomt effekten og nytteverdien. At evalueringen derfor foreslår å dele opp regelverket er underlig og noe vi mener er å gå i motsatt

¹ Zucman, G. (2016), *The hidden wealth of nations, the scourge of tax havens*, University of Chicago Press

² <https://www.taxjustice.net/wp-content/uploads/2017/11/Tax-dodging-the-scale-of-the-problem-TJN-Briefing.pdf>

³ https://www.oxfam.org/sites/www.oxfam.org/files/file_attachments/bp210-economy-one-percent-tax-havens-180116-en_0.pdf

retning av hva som etterspørres. Man bør snarere jobbe for å harmonisere regelverket og gjøre rapporteringen lettere forståelig for både selskapene og brukerne.

Land for land rapportering for alle sektorer

I evalueringen fremkommer også det som sivilsamfunnsorganisasjoner og andre lenge har hevdet: regelverket har liten effekt fordi den gjelder kun en håndfull selskaper. Finansdepartementet bør bruke denne anledningen til å utvide regelverket til å gjelde alle sektorer. Det er få argumenter for hvorfor det kun er skog- og utvinningsindustrien som skal rapportere land-for-land. For eksempel er noen av de største selskapene i verden i dag hjemmehørende i andre sektorer, også disse er etablert i utviklingsland og benytter seg av de samme hemmeligholdstrukturene som selskaper i skog- og utvinningsindustrien.

I Norge er støtte til en utvidelse av LLR-regelverket til alle sektorer vedtatt i finanskomiteens behandling av innføringen av land-for-land-rapportering for skatteformål (BEPS-LLR). Komiteen vedtok her at foretak som blir omfattet av dette regelverket også skal produsere offentlige land-for-land rapporter under regnskaps- og verdipapirloven. Redd Barna forventer at departementet gjennomfører Stortingets vedtak om å utvide rapporteringspliktige selskaper til å gjelde alle sektorer.

Land for land forskriften må fjerne det eksisterende «skatteparadissmutthullet»

Uønsket skattetilpasning innebærer svært ofte å benytte seg av tredjeland, det vil si skatteparadis, for å flytte inntekter til disse, mens kostnadene forblir i landene med høyere skattesatser. Dette fører til at mange selskaper i praksis nesten ikke betaler skatt, til tross for høye inntekter. Dette har en negativ innvirkning på det lokale næringslivet, som ikke benytter seg av de samme strukturene, det rammer de nasjonale myndighetene som får mindre skatteinntekter, men sist men ikke minst rammer det vanlige mennesker som dermed må betale mer, for eksempel gjennom moms på varer og tjenester for å dekke opp for de tapte inntektene. Dette rammer spesielt hardt utviklingsland og verdens fattigste.

At regelverket i dag er slik at selskapene ikke behøver å rapportere fra land hvor de betaler under 800.000 kroner i skatt til myndighetene er helt uforståelig. At man betaler lite skatt er jo nettopp insentivet selskapet har for å benytte seg av skatteparadis! Vi anbefaler dermed, i tråd med PWYPs forslag, at bindingen mellom forskriftens §4,3. ledd og §4,3. ledd oppheves slik at selskapene må rapportere: «*uavhengig* av om det er plikt til å gi opplysninger om betalinger til myndighetene ...»

Redd Barna anbefaler finanskomiteen om å benytte denne muligheten til å styrke dagens land-for-land-rapportering slik at den får de faktiske intenderte konsekvensene stortinget har ønsket, og som vil sette både Norge og utviklingsland bedre i stand i å finansiere offentlig velferd og en bærekraftig utvikling.

Med vennlig hilsen

Gunvor Knag Fylkesnes
Leder, Politikk og Samfunn
Redd Barna